

DEBATT:

**”Ni har en
särskilt
viktig roll”**

**Rörmokaren
som sköter
flygplatsen**

COVID-19-KRISEN

TILLSAMMANS!

När krisen slår till blir nästan alla socialdemokrater

Hej kamrater, det är mycket som händer i dessa tråkiga och jobbiga tider. Istället för en avtalsrörelse som nu har pausats så får vi kämpa mot ett virus som fört med sig mänskligt lidande för de som drabbas av denna fruktansvärda sjukdom. Så om inte det vore nog så drabbas många av våra medlemmar av arbetslöshet eller blir korttidspermitterade. Då är det tryggt att vara medlem i starkt förbund där vi hela tiden kämpar för att våra medlemmar inte ska bli alltför hårt drabbade. Nu har även reglerna för a-kassan ändrats så att det går snabbare att uppnå kriterierna för att få ersättning samt att även ersättningen har höjts. Nu får vi hjälpas åt att påverka våra folkvalda så att den höjda ersättningen permanentas, för nu börjar den närma sig en skälig nivå.

Det är nästan lite komiskt att följa debatten nu i dessa Covid19 tider då den så kallade marknaden skriker sig hessa över att nu måste staten gå in och rädda både företag och aktieägare. För inte ska väl aktieägarna själva behöva gå in med något kapital, de ska bara kunna hämta sina aktieutdelningar, inte f-n ska väl de behöva skjuta till någonting. Innan Covid19

så skulle ju marknaden klara av allt enligt kapitalisterna med borgarna i spetsen, men nu är det annat ljud i skällan. Göran Hägglund, gamla KD ledaren ångrar nu att han var med röstade bort apoteksmonopolet. Hade det blivit kvar i statlig ägo så hade vi fortfarande haft ett beredskapslager likt det Finland har. Förhoppningsvis så hade då inte bristen varit så stor som den blev nu. Ulf Kristersson var tidigt ute och ropade på hjälp från staten, lite konstigt att så många blir socialister i en kris. Sen har vi Ebba Busch som skyl- ler de många sjukdomsfallen och även dödsfallen på Socialdemokraterna, också lite underligt då det är hennes eget parti tillsammans med de övriga borgerliga partierna som styr i majoriteten av Regionerna. Tala är silver men tiga är guld enligt en gammal sägen.

Till sist vill jag bara påminna er om att vara försiktiga i dessa tider och tänk på att hålla avstånden även i bodarna när ni äter och fikar. De nya direktiven är nu att i en sexmannabod så bör inte vara fler än tre personer samtidigt. Tillsammans så kommer vi att klara av detta och så får vi hoppas att det värsta är över till sommaren. ☐

Kenneth Svärd
ordförande
Byggnads Örebro-Värmland

Start, stolt och trygg!

/Byggnads.se

Byggnads riktlinjer för att hindra smittspridning på arbetsplatserna

- Alla ska kunna äta och byta om med avstånd som följer Folkhälsomyndighetens rekommendationer, exempelvis genom att möblera om eller äta och byta om i skift.
- Hålla möten utomhus.
- Säkerställ tillräckliga möjligheter för de anställda att tvätta händerna med tvål och vatten och för att använda handsprit.
- Arbetsgivaren ska sätta upp information om vad som gäller på arbetsplatsen när det gäller åtgärder mot smittspridning som riktar sig till anställda, personal, kunder och andra besökare. Dessa rutiner kan behöva översättas till en rad olika språk beroende på hur det ser ut på arbetsplatsen.
- Tydliga rutiner för vad som gäller för anställda som är sjuka. Vid minsta symptom ska den anställde stanna hemma. Arbetsgivaren ska tydligt informera de anställda och omedelbart skicka hem den som blir sjuk på arbetsplatsen.
- Utökade städrutiner på arbetsplatsen.
- Undersök möjligheten för anställda att undvika resor i arbetet eller att förskjuta arbetstiden så att resor inte behöver göras i rusningstid.

Medlemstidning för Byggnads Region Örebro-Värmland

Ansvarig utgivare: Kenneth Svärd
Redaktionskommitté: Kenneth Svärd och Thomas Andersson
Produktion: Krügers, text och foto. Texttanken, layout och redigering
Tryck: Åtta.45 Tryckeri, Västerås
Adress till hemsidan: orebro-varmland@byggnads.se
Telefon: 010-601 10 11 [vxl]
Postgiro: 204729-8

Vad tycker du...

...att vi ska skriva om i tidningen?
Kom med tips och idéer till
Peter Krüger:
peter.kruger@telia.com

Felaktig permittering kan bli dyr för anställda

TEXT: MAGNUS ÖSTIN · FOTO: PETER KRÜGER

Byggnadsarbetare som nu korttidspermitteras på grund av covid-19 ska vara uppmärksamma så att den lön de får blir rätt. Det finns en risk för fusk och fel.

– **Faran är om** det kallas för korttidspermittering, men lönen betalas ut som om det vore vanlig permittering, säger fackligt aktiva snickaren Håkan Ahlqvist.

För att hjälpa företag som drabbas ekonomiskt av covid-19 har regeringen infört en möjlighet att korttidspermittera, det som också kallas korttidsarbete. Arbetstagaren går ner i arbetstid enligt fasta procentsatser och får ett mindre löneavdrag.

Mellanskillnaden täcker staten.

Detta öppnar möjligheter för fusk.

Tidningen Byggnadsarbetaren har i reportage berättat om företag där de anställda på papperet är korttidspermitterade delar av arbetstiden men som ändå jobbar full tid i verkligheten.

Men det finns också andra tänkbara sätt som arbetsgivare skulle kunna fuska, eller göra fel.

– Ja, det skulle kunna vara så att någon blir korttidspermitterad enligt det nya, men får lön som om det vore vanlig permittering som vi sedan länge har inskrivet i avtalet, säger Håkan Ahlqvist, Kristinehamn, som arbetar åt Peab.

När vi träffar honom i mitten av april är han tillfälligt arbetsbefriad. Dock inte med koppling till covid-19 och den påverkan smittoutbrottet haft på arbetsmarknaden.

– Nej, det är vanlig permittering sedan flera jobb i Karlstad inte kommit igång i tid som det var tänkt.

– Jag har suttit på lådan sedan efter julkhelgerna.

Han har ryckt in då och då, men de fyra första månaderna på året har inte rymt mer än 15-20 arbetsdagar uppskattningsvis.

Som permitterad på traditionellt sätt förlorar han mer än de branschkollegor

som nu blir hemskickade enligt den nya korttidspermitteringen.

– För dem som är yngre och har hus och nyss bildat familj kan det vara kännbart i plånboken att sitta på lådan som jag gör.

Han har själv marginaler. I den fas i livet han är kostar det inte lika mycket att leva.

– Men visst är det skillnad. Nu får jag 163,50 kronor i timmen. 210-212 kronor ligger det på annars.

Det kan jämföras med de mindre löneavdrag som är kopplade till den nya korttidspermitteringen.

Där gäller att de som arbetar 20 procent mindre tappar 4 procent på lönen, 40 procent minskad arbetstid ger 6 procent i avdrag och en 60-procentig nerdragning ger ett lönetapp på 7,5 procent. Från 1 maj finns också möjlighet till 80-procentig nerdragning av arbetstid med 10 procents löneavdrag för arbetaren. □

Medlemmar som är korttidspermitterade och har frågor uppmanas att kontakta byggnads på 010-601 10 11 eller orebro-varmland@byggnads.se

Annorlunda möte

Byggnads möte är lite annorlunda i dessa Corona tider.

Ordföranden Kenneth Svärd får vackert sitta i karantän hemma i Kumla uppkopplad via dator för att få kontakt med sina kollegor på avdelningen. Ann-Katrin Hedgren och Thomas Andersson sitter tryckt framför skärmen.

Jari Viitakangas

Betongfirma stäms på 25 miljoner: ”De har utnyttjat människor”

TEXT: MAGNUS ÖSTIN · FOTO: PETER KRÜGER

Ännu en gång ser vi utländska arbetare utnyttjas på en svensk arbetsplats. Återigen är det på Gruvön där Billerud-Korsnäs låter bygga en ny kartongmaskin. Byggnads har stämt ett Katrineholmsföretag på 25 miljoner kronor.

I slutet av förra året lämnade Byggnads in en stämning på åtta miljoner mot en slovakisk ställningsbyggarfirma, KS Building, (tidningen skrev om detta i förra numret.)

Nu på senvintern var det dags igen för en ny stämning till Arbetsdomstolen. Denna gång riktades den mot en svensk firma, Formbetong från Katrineholm, som anklagas för att ha utnyttjat estniska arbetare vid betongarbeten på arbetsplatsen på Gruvön.

– Det är den största entreprenören på plats, med 150-200 utländska arbetare från Baltikum, säger Jari Viitakangas, ombudsman på Byggnads Örebro-Värmland, som även var den som såg till att ta fram bevis inför stämningen mot KS Building.

– Det här är värre, skulle jag säga. Det är ett svenskt företag som mycket väl känner till våra svenska lagar och regler.

De har verkligen utnyttjat människor på ett cyniskt sätt, det är vidrigt.

Upplägget känns igen från andra fall.

De utländska arbetarna får en hyfsad timlön, på papperet. Men de får ingen ob-ersättning, ingen övertidsersättning, ingen reseersättning och inga traktementen.

– Lönen har inte varit så dålig, men de jobbade konstiga tider och för mycket, och tar man hänsyn till det visar det sig att de förlorat allt mellan 40 och 150 kronor i timmen. Byggnads anklagar också Formbetong för

felaktig uppsägning.

Anställda som talat med facket straffades, enligt Jari Viitakangas.

– Det är för jävligt, de struntar i lagar och regler, de hotar och verkställer hoten direkt.

Jari Viitakangas berättar om en anställd som efter avslutat arbete på

Gruvön skulle vidare till ett bygge i Göteborg. När han kom dit konfronterades han av den ryska arbetsledaren, som fått kännedom om att han hade pratat med Byggnads på Gruvön.

– Han fick gå på dagen.

Formbetong nekar till att ha någon kännedom om de olagliga uppsägningarna.

– Men både svenska och utländska arbetare säger att det gått till så.

Formbetong har gjort 600 000 timmar på Gruvön.

– De har gjutit och byggt i stort sett hela fabriken. Stämningen på 25 miljoner är i själva verket jättelåg. Det handlar egentligen om mycket mer pengar som utländska arbetare gått miste om.

Stämningen på 25 miljoner rör endast nio anställda. Jari Viitakangas har förberett en stämning gällande ytterligare nio anställda.

– Nio killar ska gå till central förhandling, men deras advokat förhalar, så vi får se när det blir.

Formbetong har också svensk arbetskraft. De får enligt Jari Viitakangas lön, traktamente, övertid och ob-ersättning enligt avtal.

I skrivande stund har inget avgörande hänt gällande åttamiljonersstämningen mot KS Building. □

STARK STOLT TRYGG

Undvik trängsel i byggboden!

Tänka på det här för att undvika smittspridning:

- **Försök äta och byta om i skift**
- **Håll möten utomhus**
- **Håll avstånden i lunchutrymmen, exempelvis genom att möblera om**
- **Tvätta händerna! God handhygien är a och o**
- **Håll rent på arbetsplatsen**

Mer info om Byggnads riktlinjer för en säker arbetsmiljö i corona-tider:
byggnads.se/riktlinjer-corona

Stat, regioner och kommuner: Ni har en särskilt viktig roll för att mildra effekterna av krisen

TEXT: JOHAN LINDHOLM, FÖRBUNDSORDFÖRANDE BYGGNADS & KENNETH SVÄRD, ORDFÖRANDE BYGGNADS ÖREBRO-VÄRMLAND

I sviterna av corona-krisen behövs stora insatser för att få ekonomi och arbetsmarknad på fötter igen. Stat, regioner och kommuner har en särskilt viktig roll för att mildra effekterna av krisen och säkra att människor och konkurrenskraftiga företag inte slås ut. Byggnads vill se att offentliga aktörer tidigarelägger upphandlingar, att underhåll och byggnationer sker som planerat samt ett större åtagande kring schyssta och trygga arbetsvillkor i offentliga upphandlingar.

Johan
Lindholm

Kenneth
Svärd

Corona-pandemin har satt samhället i ett extremt läge. Förutom de förödande effekterna för människors liv och hälsa förstår vi alla att samhället idag står inför stora ekonomiska utmaningar.

Byggnads välkomnar regeringens och myndigheternas åtgärder för att upprätthålla ekonomin. Men fler insatser kommer att behövas. För att mildra effekterna måste nu alla som kan bidra till att hålla hjulen snurrande. Annars riskerar vi få en långvarig lågkonjunktur, med allt vad det innebär för människor, samhälle och ekonomi. Byggssektorn är i dagsläget inte den mest utsatta eller drabbade branschen. Men vid en allmän och stor konjunktur nedgång kommer naturligtvis hela arbetsmarknaden drabbas. Så också byggssektorn.

Här har stat, regioner och kommuner ett avgörande ansvar som stora upphandlare, inte minst av byggtjänster. För nu är inte tid att ställa in byggen, senarelägga reparationer och frysa upphandlingar. Tvärtom! Människor behöver fortfarande bostäder, barn behöver skolor och inte minst - Sverige behöver sjukhus. Som upphandlare har stat, regioner och kommuner ett stort ansvar för att samhället inte stannar av mer än nödvändigt. Det

offentliga måste göra sitt yttersta för att hålla byggandet igång och borde även överväga att tidigarelägga byggplaner. Att samhället fortsätter byggas är inte bara viktigt för att hålla ekonomin och arbetsmarknaden igång. Det ger också den trygghet och framtidstro som vi alla nu behöver. Och vi får heller inte glömma att byggssektorn är en motor för ekonomin, en byggnadsarbetare sätter tre andra i arbete.

Nu ser vi tydligt hur viktigt det är med stabila aktörer och en trygg och kompetent yrkeskår. De är oumbärliga för att samhället ska kunna parera en kris. Det stämmer också med Byggnads erfarenhet om att trygghet och stabilitet skapar den bästa samhällsbyggaren. En av Byggnads viktigaste frågor har därför länge varit att stoppa de dumpade arbetsvillkor och den arbetslivskriminalitet som ätit sig in i byggbranschen. Även offentliga upphandlare har alltför ofta brustit i att säkerställa sund konkurrens och schyssta villkor vid sina byggen. Krafttagen mot social dumping får inte glömmas bort i en kris som nu. Krav på kollektivavtal i offentliga upphandlingar måste vara en självklarhet. Annars riskerar branschen stora förluster av kompetens och svårigheter att möta samhällsbehoven när Sverige ska återgå till det normala. □

Byggnads kräver:

Att stat, regioner och kommuner fortsätter och om möjligt tidigarelägger upphandlingar

Som stora upphandlare, inte minst av byggtjänster, har stat, regioner och kommuner ett avgörande ansvar för att samhället inte stannar av mer än nödvändigt.

Att planerade underhåll och byggnationer sker som planerat

För att lösa bostadsbristen måste stat, landsting och kommuner fortsätta med planerad byggnation och fortsatta underhåll.

Ett större åtagande kring schyssta och trygga arbetsvillkor i offentliga upphandlingar

Stabila aktörer och kompetent och trygg arbetskraft är avgörande för att minska de långsiktiga ekonomiska effekterna av krisen.

Covid-19-hotet – här är reglerna!

TEXT: MAGNUS ÖSTIN · FOTO: PETER KRÜGER

Bygnads får många frågor om vad som gäller nu. Är det exempelvis tillåtet att stanna hemma om man är rädd att bli smittad på jobbet? Och hur mycket mer fördelaktigt är det att gå med i a-kassan nu?

Arbetsgivaren har ansvaret för arbetsmiljön – den som är orolig för att exempelvis göra uppdrag hemma hos privatpersoner ska ta upp det med sin chef. Men att bara stanna hemma från sitt jobb? Nej, det är inte tillåtet.

Arbetsgivaren kan däremot tvinga en anställd att stanna hemma för att hindra smittspridning. Då utgår full lön. Var noga med start- och slutdatum för arbetsbefrielsen!

För att ingen anställd av ekonomiska skäl ska gå till jobbet med förkylningssymptom har karensdagen slopats, i skrivande stund fram till 31 maj. Karensen ersätts med sjukpenning som den anställda ansöker om hos Försäkringskassan.

Sjukintygskraven har samtidigt mild-

Henrick Luthman

rats. Du kan vara hemma från jobbet 21 dagar utan läkarintyg.

För att stödja företag som tappat jobb på grund av covid-19 har regeringen infört korttidspermittering – även kallat korttidsarbete. Staten står för en del av lönen.

20, 40 eller 60 procent sänkt arbetstid ger löneavdrag på 4, 6 eller 7,5 procent.

Maj, juni och juli finns också nya nivåer 80 procent, då sjunker lönen med 10 procent.

Rörmokaren Henrick Luthman från Vintrosa har fått gå ner i arbetstid med anledning av covid-19. Arbetsgivaren Assemblin har korttidspermitterat honom med 60 procent.

– Det är bara vi på servicesidan som berörs. Våra kunder hör inte av sig i samma utsträckning nu.

Han arbetar två dagar i veckan under åtta veckor. Såvida inte läget ändras. Lönen sänks samtidigt med 7,5 procent.

Arbetsgivare kan som alltid permittera eller säga upp på grund av arbetsbrist, enligt avtal. Men de kan inte förkorta uppsägningstider eller göra andra speciallösningar mot någons vilja bara för att det råder särskilda omständigheter.

Ingen anställd kan heller tvingas ta ut semester nu för att det är brist på uppdrag.

A-kassan har nya tillfälliga och fördelaktiga regler till 3 januari 2021. Det räcker att ha varit med i tre månader för att få stämpla. I vanliga fall krävs ett år.

Gränsen har också sänkts för hur mycket man måste ha arbetat för att få stämpla. Karensen har också tagits bort. Första arbetslösa dagen ger rätt till ersättning. □

Försäkrings- och pensionsgenomgång

Ta ett kort på följande QR-kod med din mobil och klicka på länken så kommer du in på vår bokningssida.

Vi är glada att få presentera möjligheten till Digital rådgivning med en certifierad rådgivare från Folksam i samarbete med Byggnads.

Du får en kostnadsfri försäkringsgenomgång där vi säkerhetsställer att du har rätt försäkringsskydd och har fått ta del av ditt erbjudande om medlemsförsäkringar. Vi har även möjlighet att ge råd om sparande!

Digital rådgivning är ett smidigt sätt att få hjälp med frågor kring medlemsförsäkring, trygghet och sparande. Räkna med ca. 1 timme av din tid.

/Kenny Hermansson, Byggnads, Jörgen Lybeck och Peter Larsson, Folksam

Covid 19 har förändrat Sverige och hela världen från ett stenhårt samhälle där var och en är sig själv nock, till ett samhälle där man mer och mer börjar vara varandras bärare av gemensamma behov. Och vilka är det som får gå i bräsch för att detta ska hålla över tid, jo fackföreningsrörelsen och socialdemokraterna.

Det är en fröjd för ögon och öron att höra en svensk finansminister som pratar ett språk som vi i rörelsen gillar. Plötsligt blir krisen mindre jävlig för oss som hela tiden trott på rörelsen men inte fått mycket gehör för våra viktiga frågor Arbete Trygghet Arbetsmiljö. Permitterings regler ändras, A-kassan höjs, möjligheten för dom som valt att stå utanför förbättras så att de relativt snabbt kan komma in både i facket och A-kassan.

Det är saker som våra föräldrar jobbade skiten av sig under många år för att få, och jag tycker det är faaaan att vi inte har kunnat behålla villkoren före krisen.

Men nog om detta, avtalsförhandlingarna är uppskjutna på obestämd tid men jag tycker vi är beredda att ta ansvar när det blir dags för förhandlingar. Att de borgerliga partierna

hela tiden ropar, allt till företagen, sänkt arbetsgivaravgift, full ersättning för permitteringar, hyreskostnader betalas av staten osv.

Att man gapar så mycket om pengar till företagen beror naturligtvis på att de rika företagarna som fick stora skattelättnader gapar efter mer.

Inget blir bättre av att Sverigedemokraterna gapar likadant men nu måste alla se att de inte tillhör fackföreningsrörelsen eller arbetare överhuvudtaget. De ville ge arbetsgivarna mer vilket kan äventyra barnbidraget till jul och lönerna till vår tids hjältar, de

offentliganställda hos kommuner, regioner och staten. Jag tycker vi bugar och tackar dessa dåligt betalda hjältar och lovar varandra att slåss för en bra framtid för dom. För mig finns det fler hjältar och en är finansminister Magdalena Andersson. Hon har på ett fantastiskt sätt både svarat för ekonomin och också varit behjälplig kring andra delar av krisen. Till sist, vilken jävla tur att vi har våra journalisters inlägg i debatten som bara letar fel och gör oseriösa jämförelser. Det kan man i alla fall skratta åt. ☐

Örebro-Värmland utbildningar 2020

Passa på och anmäla dig till en utbildning i Byggnads Örebro-Värmlands regi. Det finns mycket att välja på, både för medlemmar och förtoendevalda. Du förlorar ingenting på att gå en kurs. Investera lite tid i dig själv!

Lagbasutbildningar

För dig som är lagbas finns det lagbasutbildning i två delar och innan den påbörjas skall du genomföra Påfarten.

Den första delen; uppdelad i steg 1 och 2, läser du på regional eller lokal nivå.

Den andra delen ligger på en central nivå. Är du dessutom utsedd förtoendevald FFV eller FFM skall du då även genomgå grundutbildningen. Som lagbas är du en av Byggnads förlängda armar på arbetsplatsen därför är det viktigt att du deltar på Byggnads träffar och utbildningar.

Lagbasutbildning 2020

Steg 1: 6-8 oktober, Folkhögskolan Karlskoga
Steg 2: 4-5 november, Folkhögskolan Karlskoga

Påfarten (alla förtoendevalda samt medlemmar/icke medlemmar)

Denna utbildning genomförs på en dag, det handlar om Byggnads, historia, hur man kan påverka, vart vi är idag men också om framtiden. Denna utbildning skall alla som har ett förtoendeuppdrag genomföra. Utbildningen vänder sig också till medlemmar och de som borde vara medlemmar i Byggnads.

För att gå utbildningen söker man ledigt enligt studieledighetslagen och Byggnads betalar förlorad arbetsförtjänst (stipendium för ICKE medlem), samt resor till och från utbildningen. Interesseanmälan kan du göra på:
<https://pafarten.byggnads.se/>

Påfarten för FFV, medlemmar, icke medlemmar

27 maj, Örebro inställd
23 september, Karlstad (nytt datum)
8 oktober, Karlskoga
5 november, Örebro
19 november, Hagfors
17 december, Karlstad

Påfarten för ungdomar

28 oktober, Örebro (Nytt datum)
29 oktober, Karlstad (Nytt datum)

Grundutbildningen 2020

Förtroendevalda (FFV)
10-13 november, Örebro

Medbestämmande (MB)

MB steg 1-3 2020

28-31 jan, Internat Sunne
15-18 sept, Externat Örebro (nytt datum)
16-18 dec, Externat Örebro (nytt datum)
25-28 aug, Internat Sunne
6-9 oktober, Externat Karlstad [övernattning om det behövs]
2-4 dec, Externat Karlstad [övernattning om det behövs]

Introduktion MB kl. 10-12

1 juni, Örebro inställd, 2 juni Karlstad inställd

MB-konferens 2020

29-30 oktober, Selma spa Sunne (nytt datum)

Skyddsombud (SO)

Startkurs 3dgr (år1)

15-17 sep, Karlstad

Skyddsombudsinformation (5 tim/år)

8 september, Örebro [7-12]
9 september, Karlstad [7-12]

Prevention 1 (år2)

1 september, Karlstad

Samverkan o förändringsarbete (år3)

15-16 oktober, Örebro [Nya datum]
29-30 sept, Karlstad

De viktigaste föreskrifterna (år4)

27 oktober, Örebro

SO-utbildning 4steg

År1

Steg 2, 13 maj, Karlstad inställd
Steg 1, 19 augusti, Örebro

Steg 2, 26 augusti, Örebro

Steg 1, 4 november, Karlstad

Steg 2, 18 november, Karlstad

År 2

Steg 3+4, 9-10 juni, Karlstad inställd

Steg 3+4, 8-9 september, Örebro

Steg 3+4, 8-9 december, Karlstad

Prevention 2 (år4)

Ingen planerad i regionen 2020

Om intresse finns för någon av utbildningarna, hör av dig med en anmälan eller frågor!

Anmäl dig per mejl till:

maria.ribbenmalm@byggnads.se telefon

010-601 12 10, eller Tomas Pettersson

studieansvarig ombudsman 010-601 12 16

076-843 04 30 tomas.pettersson@byggnads.se

Henrick Luthman

Ålder: 42 år.

Bor: Vintrosa.

Familj: Två barn.

Yrke: Rörmokare, anställd av Assemblin.

Fackliga uppdrag: Skyddsombud, MB-ledamot (medbestämmande) på arbetsplatsen, nyligen invald i Byggnads Örebro-Värmlands styrelse.

Fritidsintresse: Träning med kettlebells.

”Vi fick sitta bland byggdamm och skit”

TEXT: MAGNUS ÖSTIN · FOTO: PETER KRÜGER

Henrick Luthman tröttnade på att äta matlådan i källare. Han tryckte ut bodbestämelsen på papper och lade på matbordet för att engagera andra. Tio år senare fortsätter han den fackliga kampen.

Rörmokaren Henrick Luthman drar sig till minnes en av de frågor som engagerade då han började sitt fackliga arbete.

– På den tiden fick vi ofta äta i källare, vi fick sitta bland byggdamm och skit, säger han.

Trots att det fanns stipulerat vad som gällde i den så kallade bodbestämelsen, som reglerar antalet matplatser, tvättställe och mycket mer, hände det regelbundet att han och andra yrkesgrupper inte fick den bod de hade rätt till.

Att trycka ut bodbestämelsen på

papper var ett handfast agerande som kändes rätt. Den gången ledde det dock ingenvart.

– Det är svårt att komma in som underentreprenör i sent skede och ställa såna krav, konstaterar han.

Men det blev bättre med tiden. I dag är bodfrågan inte längre något bekymmer.

Ett bevis på att facklig kamp för bättre villkor kan ge resultat.

I dag är det andra frågor än bodarna som är i fokus.

– I dag är det mer varierade frågor. Bland annat har den psykosociala ohälsan ökat som jag upplever det, det är helt enkelt fler medlemmar som mår dåligt och som man behöver stötta.

Att han blev rörmokare hänger ihop med ett intresse för teknik. Han gick dåvarande Energiprogrammet på gymnasiet och började efter det på byggen.

Nuförtiden är han på Assemblins servicesida och arbetar bland annat på Universitetssjukhuset i Örebro.

När tidningen träffar honom i april har han just gjort en ovanligare arbetsinsats där på grund av covid-19.

Det behövdes snabbt fler dialysplatser.

– Dialysmaskinerna kräver vatten och avlopp.

Henrick Luthman blev nyligen invald i Byggnads distriktsstyrelse för Örebro-Värmland.

– De ville ha en rörmokare så jag tackade ja. Det är kul att påverka.

Den viktigaste fackliga frågan handlar om medlemsantalet, tycker han. Det är viktigt att Byggnads fortsätter att gå mot strömmen och växa i en tid då fackliga organisationer kämpar i motvind med vikande medlemstal.

Även i den frågan agerar han handfast.

– När det kommer nya till jobbet frågar jag om de är med i facket.

Det händer att jag åker till Byggnads direkt så att de får skriva på och gå med. Det har jag gjort med flera. □

Här är rörmokaren som sköter flygplatsen

TEXT: MAGNUS ÖSTIN · FOTO: PETER KRÜGER

Johan Jonsson är rörmokare – och flygplatsman på Hagfors Airport. Där sköter han det mesta, och ibland får han plocka fram geväret för att planen ska kunna landa säkert. Men denna vår är inget sig likt.

”Det var nog den minsta flygplats jag sett” brukar de säga när de kliver ur planet. Och älghornet ovanför dörren blir många mäktat imponerade av.

Johan Jonsson nickar bort mot det ljusa gråblå timmerhuset, som mer liknar en större skidstuga än en flygplatsterminal. Om det inte vore för flygledartornet förstås – och skylten ”Hagfors Airport”.

– Vi kan ha världens kortaste bagageband också, säger han och visar var väskorna brukar komma ut ur huset vid incheckning.

Han säger ”brukar” för nu är läget annorlunda.

Vi träffas för intervju i mitten av april.

Flygplatsen är stängd under maj på grund av covid-19. Ingen skulle bli förvånad om stängningen förlängs.

– Vi vet ingenting nu. Aldrig någonsin har det varit så här, säger han.

Bolaget Amapolas flyglinje ligger nere. I vanliga fall flyger en Jetstream 32 med 19 platser mellan Torsby, Hagfors och Arlanda morgon och eftermiddag på vardagar.

Så här års brukar det mest vara affärsresenärer som reser mellan de värmländska småflygplatserna och stora Arlanda. Många har koppling till närliggande järnverket Uddeholm Tooling.

Sommartid kommer också turisterna och de utländska stugägarna. Många från Nederländerna eller Tyskland.

Flyget ger en snabb förbindelse mellan värmländska skogarna och övriga världen.

– Jag har flugit till Los Angeles härifrån med bara ett byte på Arlanda. Jag fattar inte varför man skulle vilja sitta och åka bil till Arlanda.

Johan Jonsson utbildade sig till rörmokare, men när han 1994 var klar med sin militärtjänst var det tunga tider för byggbranschen på grund av lågkonjunkturen.

Han hade gjort sin militärtjänst som flygplatsbrandman på F16 Malmslätt i Linköping.

– Jag ville lära mig ett yrke i lumpen och fick en skitbra utbildning. Jag hade en äldre kompis som hade varit det och

Johan Jonsson

Ålder: 47 år.

Familj: Fru Linda, vuxna barnen Emil och Elin.

Bor: Råda, nära Hagfors.

Fritidsintressen: Flyg, motorsport och amerikanska bilar. Äger en Chevrolet Impala -65 samt en Chevrolet Bel Air från 1960.

Johan Jonsson är flygplatsman, en titel som rymmer flera olika yrkesroller. Som rampman ser han bland annat till att bränsleanläggningen fungerar som den ska. Många arbetsuppgifter på flygplatsen är rutinkontroller för att säkerheten ska vara hög.

jag var också intresserad av flygvapnet när jag var yngre.

Direkt efter muck flyttade han till Värmland och blivande hustrun Linda, som han träffat året före på Svenska rallyt.

– Jag såg skylten här utanför, ”Två turer till Arlanda varje dag”, och gick hit och frågade om de hade ett ledigt jobb till mig.

Det hade de.

Så i stället för rörmokare började han sitt vuxna yrkesliv som flygplatsman, en titel som rymmer mycket.

På större flygplatser finns fältarbetare, brandmän och rampmän. Dessutom särskilda skyddsjägare som ser till att

inga djur som skulle kunna äventyra säkerheten befinner sig på eller nära start- och landningsbanorna.

Johan Jonsson har alla yrkesrollerna.

– Det är mycket som ska skötas, det är mest förebyggande arbete.

Han har ansvar för brand och räddning, han klipper gräset och plogar snö, han vinkar in plan som landat och emellanåt får han plocka fram bössan.

– Jag sköt en älg kvart över sex en morgon här ute, säger han.

Älgar på landningsbanor är av förklarliga skäl en säkerhetsrisk, liksom rådjur. Även fåglar vill man slippa runt en flygplats.

– Vi brukar få jaga bort orrar innan planen ska landa.

Det har blivit mindre av skyddsjakt sedan viltstängslet kom upp, säger han tacksamt.

Johan Jonsson har varvat sina yrken genom åren,

Sedan två år är han återigen tillbaka som industrirörmontör. Han arbetar åt EMPE Rör som finns i Hagfors och Karlstad.

– Det är lite bättre betalt i rörbranschen.

Men han har inte släppt Hagfors Airport. Han har fortsatt att arbeta extra på flygplatsen som timanställd.

– Men jag hoppas att det kan bli mindre och mindre av det. Man är ju inte så ung längre, säger han med ett stort leende. □

Lars-Göran Larsson ägnar mycket tid åt hundarna nu när han är pensionär. Twisty är knappa halvåret och gillar, som valpar gör, att busa.

Lars-Göran fick ersättning – Tacksam för Byggnads hjälp

TEXT: MAGNUS ÖSTIN · FOTO: PETER KRÜGER

Lars-Göran Larsson hade bara något år kvar till pensionen då axelvärken blev så svår att den ledde till sjukskrivning. Tack vare hjälp från facket fick han närmare en miljon. "Utan Byggnads hade jag säkert inte fått en sekun".

Snickaren Lars-Göran Larsson hade arbetat 40 år, nästan hela sitt yrkesliv, i byggbranschen när han närmade sig målsnöret – pensionen.

Men han nådde aldrig ända fram.

Han blev sjukskriven.

– Värken i axlarna kom de sista tio åren, när jag jobbade ovanför axlarna satt den i i flera dagar. Sista året blev jag sjukskriven, för axelvärken och för vita fingrar.

Han berättar om arbetsdagar längre tillbaka i yrkeslivet, med tunga slagborrmaskiner, som lade grunden till problemen han fick senare.

– Jag borrade upp stålreglar över axelhöjd, med en Hilti, och det var på den tiden när maskinerna var betydligt större och tyngre.

Gipsa tak var inte heller en drömuppgift, minns han.

När han varit sjukskriven 180 dagar blev han utförsäkrad. Han hamnade hos Arbetsförmedlingen.

– Jag stämplade de sista fem månaderna innan pension.

När sjukskrivningen var ett faktum vände han sig till sitt fackförbund för att få veta om det gick att få ekonomisk kompensation.

Lars-Göran Larsson är övertygad om att den insats som försäkringsexperten Katarina Sandgren på Byggnads kontor i Örebro gjorde var avgörande för den lyckliga utgången.

Hon hjälpte honom att söka ersättning från arbetsskadeförsäkringarna hos Försäkringskassan och AFA Försäkring.

Han fick ersättning från båda.

– Det var en hel djungel med papper och intyg och det gäller att fylla i de där på rätt sätt annars blir det inga pengar.

Men det var inte axelvärken han fick ersättning för.

– Nej, den fick jag inget för: det var för de vita fingrarna.

Tidningen har under denna vinjett tidigare skildrat fall där försäkringsbolag varit mer benägna att erkänna just vibrationsskador som arbetsskada.

– Jag fick ett engångsbelopp på 140 000 kronor och sedan livränta, där man kunde välja mellan engångssumman 780 000 kronor eller ett månadsbelopp.

Lars-Göran Larsson betalar skatt på delar av summan.

Pengarna är ett välkommet tillskott nu när han blivit pensionär, han fyller 67 år senare i år.

– Det täcker semesterresorna i många år framåt och räcker till lite annat smått och gott.

Han lägger mycket tid på sin stora hobby: att föda upp hundar och har en schäferkennel hemma i Gräve, på landsbygden utanför Örebro.

Men priset han fått betala ska inte glömmas i sammanhanget.

– Om jag pysslar med något ovanför axelhöjd mår jag för jävligt efteråt. Och om det är under fem plusgrader blir händerna kritvita.

Och obrukbara.

– Jag har fått sluta köra hundsläde, jag kan inte sela av, händerna funkar inte.

Han vill att tidningen avslutningsvis tar med hans uppmaning:

– Poängtera för de yngre att det lönar sig att gå med i facket, för ingen i den här branschen klarar sig ända fram till pension. □

I Sverige hjälps vi åt

Sverige är byggt på hårt arbete där vi har ställt upp för varandra genom fackligt arbete, föreningsliv och civilsamhällesengagemang. Bygget av det starka samhället har på många sätt varit en bärande tanke för arbetarrörelsen genom hela vår historia och är en självklar del av den svenska modellen. Centralt och självklart i det starka samhället är exempelvis att din rätt till sjukvård ska inte vara beroende av att din arbetsgivare har sett till att du får en sjukförsäkring genom din anställning. Din möjlighet till utbildning och om skolning ska inte avgöras av hur mycket pengar du sparar.

Nu mer än någonsin behövs det starka samhället och den svenska modellen. Coronapandemin handlar i första hand om människors liv och hälsa, men vi anar redan att konsekvenserna kommer att vara större än så. Delar av arbets-

marknaden skakas av varsel och tuffare tider är att vänta, då måste tryggheten på arbetsmarknaden fungera. Flera insatser har redan gjorts, A-kassan har förbättrats och möjligheterna till utbildning och omställning har blivit fler, men fler insatser kommer att behövas. Regeringen har också infört ett system med korttidspermitteringar, där facken och arbetsgivarna har förhandlat fram avtal om korttidspermitteringar vilket räddar jobb. Ännu en gång är det bevisat att den svenska modellen med starka parter på arbetsmarknaden fungerar.

Inför valet 2018 slog Socialdemokraterna fast att de kommande tio åren kommer att vara det starka samhällets revansch, det känns mer aktuellt än någonsin. För vi behöver ett tillsammans-samhälle där vi hjälps åt i med och motgång. För mig är det självklart att den facklig-politiska samverkan

är en grundbult i utvecklingen av den svenska modellen och det starka samhället.

Vi kommer att klara detta tillsammans!

Martin Ejnrydh
1:e Ombudsman/Regional Manager
Socialdemokraterna i Örebro Län

Byggnads Nu!

010-601 10 00

**Måndag–fredag
07.00–17.00**

Vi ger stöd och rådgivning till dig som är medlem, förtroendevald, anställd i Byggnads eller företagare. Du får svar på frågor om löner, anställningsvillkor, arbetsmiljö, försäkringar, semester, arbetsskador och annat.

www.byggnads.se

Prestationslöner Kvartal 1 2020

Örebro

	Timmar	Förtjänst
TBM	175 935	216,52 kr/tim
Platt	2 320	306,48 kr/tim
Golv	1 816	244,58 kr/tim
VVS	1 320	207,16 kr/tim
Industrirör		
Ställning	2 051	219,41 kr/tim
Plåt		
Undertak		

Värmland

	Timmar	Förtjänst
TBM	191 323	216,06 kr/tim
Platt	7 641	265,05 kr/tim
Golv	5 251	257,61 kr/tim
VVS	-	
Industrirör		
Ställning		
Plåt	-	
Undertak	148	232,27 kr/tim

Permittering

Permittering 2020 kv 1: **0 st**
Korttidspermittering 2020 kv 1: **133 st**

Kontakter

Örebro-Värmland:

Utbildningsadmin.:

Carina.engberg@byggnads.se

Utbildningsansvarig:

Tomas.petersson@byggnads.se

MB/FFV-ansvarig:

Jenny.svensson@byggnads.se

Lagbas-ansvarig:

Tomas.olsson@byggnads.se

SO-ansvarig:

Niklas.nordlund@byggnads.se

FI-ansvarig:

Katarina.sandgren@byggnads.se

Byggnads Region Örebro-Värmland:
Telefon: 010- 601 10 11
Mejl: orebro-varmland@byggnads.se

	5					7	
				7	4		3
	9	7	3	8			
9					3	1	
	7	5	2				
			7			5	9
						6	
6				5			1
			1	3	9		

Det gäller att placera in siffrorna 1 till 9 på ett sådant sätt att varje vågrät rad, lodrät rad och låda på 3 x 3 rutor innehåller varje siffra exakt en gång.

RÄTT SVAR

7	8	2	1	6	3	9	4	5
6	4	9	8	2	5	7	3	1
5	3	1	9	7	4	8	6	2
8	6	3	7	4	1	2	5	9
1	7	5	2	3	9	6	8	4
9	2	4	5	8	6	3	1	7
4	9	7	3	1	8	5	2	6
2	1	8	6	5	7	4	9	3
3	5	6	4	9	2	1	7	8

Hur gick det?
Här hittar du rätt svar på korsordet och Sudoku.

REGIONKONTOR:
Posthornsgatan 8, 656 32 Karlstad
Tel: 010-601 10 11
orebro-varmland@byggknads.se

ÖPPETTIDER EXPEDITIONERNA
Karlstad:
Kontorets öppettider:
Måndag-fredag 7.30-16
Lunchstängt:
Måndag-fredag 12-12.45
Telefontider: 8-15

Örebro:
Riagatan 51, 702 26 Örebro
Tel: 010-601 10 11
Kontorets öppettider:
Måndag-fredag 7.30-16
Lunchstängt:
Måndag-fredag 12-12.45
Telefontider: 8-15

OMBUDSMÄN:
Kenneth Svärd
Ordförande, DMY, arbetsrätt, RSO
010-601 12 15 / 070-190 61 24
kenneth.svard@byggknads.se
Thomas Andersson
Avtalsansvarig, TBM, arbetsrätt, RSO
010-601 12 17 / 070-624 81 33
thomas.andersson@byggknads.se
Ann-Katrin Hedgren
Ekonomiansvarig, arbetsrätt, RSO
010-601 12 07 / 070-660 35 10
ann-katrin.hedgren@byggknads.se
Tomas Pettersson
Utbildningsansvarig, TIA, arbetsrätt, RSO
010-601 12 16 / 076-843 04 30
tomas.pettersson@byggknads.se
Jari Viitakangas
RSO, HEA, plåt-lärlingar, arbetsrätt
010-601 12 36 / 072-581 12 36
jari.viitakangas@byggknads.se
Odd Maalsnes
TBM, arbetsrätt, BYN-lärling, RSO
010-601 12 08 / 070-670 43 35
odd.maalsnes@byggknads.se

Mattias Andersson
RSO, DMY, arbetsrätt
010-601 12 54 / 076-105 03 90
mattias.andersson@byggknads.se
Patrik Hjelm

RSO, TIA, arbetsrätt, VVS-lärlingar
010-601 12 13 / 070-652 31 90
patrik.hjelm@byggknads.se
Tomas Olsson
RSO, TBM, arbetsrätt
010-601 12 19 / 070-240 23 32
tomas.olsson@byggknads.se

Niklas Nordlund
Arbetsmiljöansvarig, RSO, arbetsrätt
010-601 12 01 / 072-214 77 98
niklas.nordlund@byggknads.se
Jenny Svensson
MB-ansvarig, glas-avtalet, BYN-lärlingar,
utländsk arbetskraft, arbetsrätt, RSO
010-601 12 12 / 073-994 01 89
jenny.svensson@byggknads.se

Erik Karlsson
HEA; TBM, arbetsrätt, RSO
010-601 12 03 / 072-220 54 46
erik.karlsson@byggknads.se

Patrik Nyström
TBM, DMY, arbetsrätt, RSO
010-601 12 02 / 076-104 06 20
patrik.nystrom@byggknads.se
Johan Csomai
Plåt, arbetsrätt, RSO
010-601 12 33 / 076-102 14 77
johan.csomai@byggknads.se

ADMINISTRATÖRER:
Carina Engberg
Medlemsredovisning, lärlingar VVS
010-601 12 18
carina.engberg@byggknads.se
Katarina Sandgren
Försäkringar, medlemsredovisning
010-601 12 11
katarina.sandgren@byggknads.se
Helena Dahlén
Medlemsredovisning, bokföring, löner
010-601 12 50
helena.dahlen@byggknads.se
Hermine Schimann
Lönegranskning, UE, medlemsservice.
010-601 12 10
hermine.scimann@byggknads.se

FÖRKORTNINGAR:

TIA: Teknikinstallationsavtalet. **TBM:** Trå, betong och mureriarbeten.
RSO: Regionalt skyddsombud. **HEA:** Huvudentreprenörskap.
DMY: De mindre yrkesgrupperna. **BYN:** Byggnadsindustriens yrkesnämnd.
MB: Medbestämmande. **VVS:** Värme, ventilation, sanitet.

BYGGNADS ÖREBRO-VÄRMLAND:
Posthornsgatan 8, 656 32 Karlstad
Tel: 010-601 10 11

**Nr 2
2020**

Går inte att jobba hemifrån

Coronaviruset Covid-19 har stängt ner stora delar av samhället. Många byggarbetsplatser håller däremot öppet som vanligt och i arbetsgivarens ansvar för arbetsmiljön ingår även arbetet mot smittspridning.

- Byggarbetare har ingen möjlighet att arbeta hemifrån. Därför är det så viktigt att företagen följer de föreskrifter och rekommendationer som finns och gör sitt yttersta för att motverka smittspridning, säger Johan Lindholm, förbundsordförande Byggnads.

Byggnads kräver att varje arbetsplats gör en särskild riskbedömning till följd av Covid-19. Den ska göras av arbetsgivaren tillsammans med skyddsombud eller det regionala skyddsombudet. Följer inte arbetsgivarna myndigheternas föreskrifter och rekommendationer kan fackförbunden lägga skyddsstopp.

/Byggnads.se

Välkommen på medlemsmöte!

Askersund	Fredag 16 oktober kl 18.00	Möte på Hotell Norra Vättern
Grums	Lördag 22 augusti kl. 10.00	Fiskedag vid Sandbäckstjärnet tillsammans med Karlstad distriktet
	Torsdag 24 september kl. 18.00	Medlemsmöte Grums Pizzeria
Frövi	Torsdag 17 september kl. 18.30	Möte på Christinas Gästgiveri Ervalla
	Onsdag 11 november kl. 18.30	Möte på Christinas Gästgiveri Ervalla
Hagfors	Onsdag 21 oktober kl. 18.00	Medlemsmöte på Café Uwån, anmälan till Tomas 076-843 04 30
Hallsberg	Onsdag 23 september kl. 17.00	Fotboll, samling i byggfackens hus
Hällefors	Torsdag 3 september kl. 18.00	Möte, Hällefors herrgård
Karlskoga	Lördag 12 september	Fiskedag med familjen
Karlstad/Kil/Hammarö	Lördag 22 augusti Kl. 10.00	Fiskedag vid Sandbäckstjärnet
Kristinehamn	Måndag 31 augusti kl. 18.00	Möte i LO-lokal
	Måndag 19 september	Unionstravet, anmälan till Håkan Ahlqvist 073-337 32 76
	Tisdag 3 november kl. 18.00	Möte i LO-lokal
Kumla/Fjugesta	Fredag 18 september kl. 18.00	After Work, Kumla Folkets Hus
	Torsdag 12 november kl. 18.00	Mötem, Kumla Folkets Hus
Nora	Torsdag 3 september kl. 18.00	Medlemsmöte, Norra Stadshotellet
	Torsdag 19 november kl. 18.00	Medlemsmöte, Norra Stadshotellet
Sunne	Fredag 23 oktober kl. 18.00	Bowling, Sunne Krog 6 Bowling
Säffle	Torsdag 17 september kl. 18.30	Medlemsmöte, Fackens Hus
Örebro	Fredag 18 september kl. 18.00	Bowling och möte ABF Pitchers

OBS! Anmälan till ordförande, senast en vecka innan på samtliga möten

Här når du din ordförande

Askersund

Jens Johansson, 072-902 79 55

Degerfors

Vakant

Grums

Joel Fråstad, 070-731 59 61

Frövi

Stig Lennart Jarl, 070-211 0176

Hagfors

Tomas Pettersson, 076-843 04 30

Hallsberg

Nicklas Jonsson, 070-398 64 56

Hällefors

Vakant

Karlskoga

Hans Åkesson, 072-738 40 09

Karlstad/Kil/Hammarö

Martin Bodén, 070-580 04 91

Kristinehamn

Håkan Ahlqvist, 073-337 32 76

Kumla/Fjugesta

Victor Johansson, 073-834 26 00

Lindesberg

Jonas Andersson, 072-540 35 30

Nora

Anton Appelqvist, 072-535 20 79

Sunne

Peter Olsson, 070-580 01 08

Säffle

Erik Pettersson, 073-833 44 37

Örebro

Kjell Krantz, 073-508 96 35